

Zróżnicowanie wynagrodzeń w województwie lubuskim

Paweł Antoszak

Uniwersytet Kazimierza Wielkiego w Bydgoszczy

e-mail: pawelantoszak@ukw.edu.pl

ORCID: 0000-0002-6641-1211

© 2023 Paweł Antoszak

Praca opublikowana na licencji Creative Commons Uznanie autorstwa-Na tych samych warunkach 4.0 Międzynarodowe (CC BY-SA 4.0). Skrócona treść licencji na <https://creativecommons.org/licenses/by-sa/4.0/deed.pl>

Cytuj jako: Antoszak, P. (2023). Zróżnicowanie wynagrodzeń w województwie lubuskim. *Prace Naukowe Uniwersytetu Ekonomicznego we Wrocławiu*, 67(2).

DOI: 10.15611/pn.2023.2.02

JEL Classification: J3, J4

Streszczenie: Celem artykułu jest przeprowadzenie oceny różnic w poziomach wynagrodzeń w województwie lubuskim w latach 2011-2020. Wykorzystano przeciętne miesięczne nominalne wynagrodzenia brutto. Na podstawie tych danych z wykorzystaniem metod statystycznych obliczone zostały odchylenia od przeciętnego wynagrodzenia brutto w województwie, dynamika wzrostu przeciętnych miesięcznych nominalnych wynagrodzeń brutto oraz odchylenie standardowe i współczynnik zmienności w województwie lubuskim. Do przeprowadzenia analizy i oceny zastosowano dane statystyczne publikowane w Rocznikach Statystycznych Urzędu Statystycznego w Zielonej Górze za lata 2011-2020.

Słowa kluczowe: wynagrodzenia, płace, region, sekcje gospodarki narodowej.

1. Wstęp

Wynagradzanie pracowników należy do podstawowych oraz istotnych zagadnień współczesnej gospodarki i ekonomii. Dotyczy bowiem czynnika ludzkiego i świadczonej przez ludzi pracy oraz związanych z tą pracą oczekiwań pracowników dotyczących płacy. Postawy i zachowania ludzi angażujących swoje działania, umiejętności i wiedzę „przekładają się” zarazem na określone nakłady i wymierne efekty zarówno w gospodarce jako całości systemowej, jak i w poszczególnych jej działach czy też organizacjach gospodarczych. Na przykład są już osoby, które w ciągu miesiąca są w stanie zarobić więcej niż inni przez całe życie. Sytuacja taka wzbudza określone dyskusje i emocje w różnych środowiskach pracy. Tym bardziej, że jeszcze kilkanaście lat temu różnice dochodowe, w tym płacowe, były niewielkie, a w analizowanym okresie są duże. Również poziom, relacje i dynamika płac w poszczególnych sekcjach gospodarki narodowej w województwie pomorskim różnią się dziś znacząco. Dotyczy to także osób zatrudnionych na zbliżonych rangą stanowiskach, jak również wykonujących podobne czynności (Jarmołowicz i Knapieńska, 2007, s. 118).

Zarówno znaczenie płacy jako wielkości ekonomicznej, jak i samo pojęcie płacy analizowano w historii myśli ekonomicznej często i w różny sposób. Zwłaszcza problem wysokości i relacji wynagrodzeń nurtował już wielu myślicieli w starożytności i w średniowieczu. W czasach nowożytnych i współczesnych

zainteresowanie tymi problemami nie tylko wzrastało, ale też znajdowało i nadal znajduje swoje liczne i różnorodne oraz niewolne od kontrowersji ujęcia i rozwinięcia. Zagadnieniom zaś płacy jako elementu rynku pracy poświęcono w literaturze przedmiotu szczególnie wiele uwagi i miejsca, a to choćby dlatego, że problematyka kształtowania się wysokości i relacji płac była niemal z zasady – choć niewyłącznie – rozpatrywana w kontekście działania rynku pracy lub rynku w ogóle (Jarmołowicz i Knapińska, 2005, s. 26). W średniowieczu św. Tomasz z Akwinu uważał, że sprawiedliwym wynagrodzeniem za pracę była „słuszna” płaca, tj. taka, której wysokość zależała od ilości wykonanej pracy i stopnia jej kwalifikacji. Kwalifikacje wynikały z godności zawodu, a ta z kolei związana była z przynależnością stanową pracujących (Spychalski, 1999, s. 60). „Godziwa płaca” nie tylko zaś wynagradzała pracującemu trudy, ale pozwalała też jemu i jego rodzinie na „godziwe” utrzymanie się przy życiu. Dokonując podziału pracowników na grupy z punktu widzenia stanowego i etycznego oraz przypisując im różny ciężar gatunkowy z punktu widzenia tworzenia dóbr, św. Tomasz z Akwinu sformułował także postulat, aby płace przedstawicieli najniższego stanu zapewniały życie na poziomie minimum egzystencji (Romanow, 1997, s. 23).

Pozycja pracy ludzkiej we współczesnej gospodarce, specyficzne cechy i właściwości rynku pracy, ale też ściśle związki oraz współzależności łączące ten rynek z innymi rynkami świata produktów i usług finalnych oraz zasobów kapitału i ziemi są powodem do stawiania wciąż nowych pytań o miejsce tego rynku w gospodarce, o sposób jego funkcjonowania oraz panujące na nim warunki równowagi i nierównowagi, o różne relacje konkurencji oraz rodzaje i segmenty samego rynku, o najbardziej wreszcie istotne funkcjonalne i instytucjonalne czynniki determinujące jego działanie (Jarmołowicz i Knapińska, 2005, s. 121). W szczególności zaś wynagrodzenia zależne są od rangi nadawanej różnym siłom i czynnikom mającym wpływ na kształtowanie się płac (Jarmołowicz, 1994, s. 85). Kierunek pierwszy, najbardziej tradycyjny, koncentruje się właśnie na rynku w ogóle i osobliwościach rynku pracy w szczególności. Dostrzega się tu zwłaszcza, iż popyt i podaż pracy należy wiązać także z sytuacją na rynkach *stricte* towarowych (rzeczowych). W warunkach zmian zachodzących na tych rynkach oraz zależnie od ich stopnia monopolizacji, oligopolizacji itp. w ramach tego kierunku podnosi się również odmienności, jakie związane są z kształtowaniem się punktu równowagi przedsiębiorstwa i z konsekwencjami tego stanu rzeczy dla wysokości płacy oraz popytu na pracę. Na przykład J.M. Keynes dostrzega, że w czasach bardziej współczesnych już nie zatrudnienie jest funkcją płac, lecz odwrotnie – popyt na pracę przystosowuje się do istniejącej stawki płac (Jarmołowicz, 1992, s. 121). Płaca jest zatem głównie ceną pracy, przy czym siła robocza, praca i płaca to zarazem kategorie ekonomiczne uwikłane w stosunki rynkowe (Meller, 1993, s. 6). Wynagrodzenie to ogół wydatków pieniężnych oraz świadczeń w naturze wypłacanych pracownikom z tytułu zatrudnienia w podmiocie gospodarczym i obliczanych według statystyki zatrudnienia i wynagrodzeń. Wynagradzanie jest przy tym jednym z istotnych uwarunkowań funkcji zarządzania zasobami ludzkimi (Pocztowski, 1998, s. 79). Wysokość płac ograniczona jest od góry przez możliwości finansowe firmy i państwa, a od dołu przez poziom kosztów utrzymania. Są to zatem warunki brzegowe dla wyznaczania poziomu i zróżnicowania płac, stosownie do trudności i efektów pracy (Borkowska, 1994, s. 70). W bardziej pragmatycznym ujęciu termin „płaca” obejmuje także inne potocznie używane określenia, takie jak pensja, pobory, uposażenie. Płaca to zatem wypłaty pieniężne i wartość świadczeń w naturze za pracę wykonywaną w ramach stosunku pracy, poza udziałem w zysku i czystą nadwyżką w spółdzielczości. Natomiast samo pojęcie wynagrodzenia ma szerszy zasięg, jako obejmujące wszelkie wypłaty pieniężne i wartość świadczeń w naturze za pracę wykonaną w ramach owego stosunku lub na podstawie umowy-zlecenia, a także honoraria i inne należności związane z pracą (Jacukowicz, 1999, s. 188). Regulacje administracyjne ograniczają swobodę kontraktowania i nadmierną regulację stosunków pracy. Jeśli celem regulacji tych stosunków przez państwo jest ochrona praw pracowniczych i upodmiotowienie ludzi pracy, to skutek takich działań bywa często odmienny od zamierzonego. Regulacje te wprowadzają na rynku pracy głęboki podział na dwie kategorie ludzi: „insiders” oraz „outsiders” (Becker, 1997, s. 56).

Celem artykułu jest przeprowadzenie oceny różnic w poziomach wynagrodzeń w województwie lubuskim w latach 2011-2020. Do oceny różnic wykorzystane zostały przeciętne miesięczne nominalne wynagrodzenia brutto. Na podstawie tych danych z wykorzystaniem metod statystycznych obliczone zostały odchylenia od przeciętnego wynagrodzenia brutto w województwie, dynamika wzrostu przeciętnych miesięcznych nominalnych wynagrodzeń brutto oraz odchylenie standardowe i współczyn-

nik zmienności w województwie lubuskim. Do przeprowadzenia analizy i oceny zastosowano dane statystyczne publikowane w Rocznikach Statystycznych Urzędu Statystycznego w Zielonej Górze za lata 2011-2020.

2. Wynagrodzenia w województwach w Polsce

W dalszej części artykułu przeprowadzona zostanie analiza i ocena zróżnicowania przeciętnych miesięcznych nominalnych wynagrodzeń brutto w województwach w Polsce. Dane dotyczące tego zróżnicowania w latach 2011-2020 przedstawiono w tab. 1. Przeciętne wynagrodzenia nominalne wynagrodzenia brutto w Polsce kształtowały się na poziomie 3403,51 zł, natomiast w województwie lubuskim 2903,70 zł. Województwo lubuskie uplasowało się na przedostatnim miejscu pod względem poziomu wynagrodzeń. W 2014 roku wynagrodzenia w Polsce wzrosły do 3777,10 zł, a w województwie lubuskim do 3247,04 zł. Wynagrodzenia w tym województwie były nadal jednymi z najniższych w Polsce. W 2017 roku wynagrodzenia w Polsce wzrosły do 4283,73 zł, a w województwie lubuskim do 3754,54 zł. Wynagrodzenia w tym województwie były nadal jednymi z najniższych w Polsce. W 2020 roku wynagrodzenia w Polsce wzrosły do 5226,00 zł, a w województwie lubuskim do 4576,02 zł. Wynagrodzenia w tym województwie pozostały jednymi z najniższych w Polsce. W całym analizowanym okresie najwyższe wynagrodzenia odnotowano w województwach: mazowieckim, dolnośląskim, małopolskim, pomorskim i śląskim. Natomiast najniższe w województwach: lubuskim, kujawsko-pomorskim, podkarpackim i świętokrzyskim. Województwo lubuskie w porównaniu z innymi województwami plasuje się na jednym z ostatnich miejsc pod względem poziomu wynagrodzeń w Polsce. Na taką sytuację wynagrodzeniową wpływały niska atrakcyjność tego regionu i słaby rozwój gospodarczy.

Tabela 1. Przeciętne miesięczne wynagrodzenia brutto w województwach w Polsce w latach 2011-2020 (w zł)

Wyszczególnienie	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
POLSKA	3403,51	3530,47	3659,40	3777,10	3907,85	4052,19	4283,73	4589,91	4920,09	5226,00
Dolnośląskie	3374,45	3503,59	3654,57	3814,42	3960,48	4140,76	4400,05	4685,86	5040,29	5365,79
Kujawsko-pomorskie	2906,32	3032,09	3163,57	3273,13	3369,85	3506,0	3717,21	3961,76	4301,08	4601,76
Lubelskie	3066,32	3203,68	3306,12	3412,78	3497,98	3625,04	3824,28	4061,28	4358,82	4668,66
<i>Lubuskie</i>	<i>2903,70</i>	<i>3034,01</i>	<i>3114,69</i>	<i>3247,04</i>	<i>3375,72</i>	<i>3541,91</i>	<i>3754,54</i>	<i>4029,14</i>	<i>4333,15</i>	<i>4576,02</i>
Łódzkie	3053,22	3194,30	3315,58	3418,12	3574,28	3712,34	3925,97	4216,62	4549,00	4865,49
Małopolskie	3134,06	3260,87	3372,60	3485,33	3667,02	3839,56	4097,35	4418,06	4808,56	5186,34
Mazowieckie	4243,41	4375,97	4514,42	4657,07	4801,53	4948,13	5219,09	5601,44	5942,59	6247,60
Opolskie	3048,82	3172,23	3281,48	3425,56	3565,04	3708,24	3923,58	4157,44	4476,84	4799,76
Podkarpackie	2887,87	3024,50	3147,19	3266,17	3371,47	3501,68	3684,71	3933,60	4224,70	4511,63
Podlaskie	3002,37	3143,64	3258,66	3348,38	3455,57	3583,38	3815,23	4066,29	4367,14	4686,47
Pomorskie	3314,53	3455,09	3595,98	3746,69	3851,68	3995,39	4211,69	4506,18	4838,67	5140,75
Śląskie	3553,67	3629,57	3796,14	3862,32	3969,67	4059,14	4247,44	4586,55	4922,79	5172,42
Świętokrzyskie	2941,38	3070,29	3165,93	3244,84	3374,56	3472,53	3705,65	3954,13	4259,60	4538,11
Warmińsko-mazurskie	2863,29	2996,24	3106,89	3223,04	3324,04	3456,95	3641,32	3855,79	4136,26	4471,69
Wielkopolskie	3101,33	3218,67	3335,93	3421,43	3543,24	3711,14	3937,71	4201,16	4499,63	4775,79
Zachodniopomorskie	3040,79	3179,33	3298,99	3402,10	3526,96	3681,90	3890,86	4155,94	4479,46	4764,69

Źródło: opracowanie własne na podstawie: (Rocznik Statystyczny Województw, 2012, s. 338-339; 2013, s. 334-335; 2014, s. 322-323; 2015, s. 320-321; 2016, s. 316-317; 2017, s. 296-297; 2018 s. 56-57; 2019, s. 56-57; 2020, s. 53; 2021, s. 53).

W kolejnym etapie przeprowadzona została analiza i ocena relacji przeciętnych miesięcznych nominalnych wynagrodzeń brutto w województwach w Polsce. Dane dotyczące relacji wynagrodzeń w latach 2011-2020 przedstawiono w tab. 2. W 2011 roku wynagrodzenia w województwie lubuskim stanowiły 85,31% przeciętnego wynagrodzenia w Polsce. Wynagrodzenia w tym województwie były nadal jednymi z najniższych w Polsce. W 2012 roku wynagrodzenia w województwie lubuskim stanowiły

Tabela 2. Relacje przeciętnych miesięcznych wynagrodzeń brutto w województwach w Polsce w latach 2011-2020 (w zł)

Wyszczególnienie	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Polska	100,00	100,00	100,00	100,00	100,00	100,00	100,00	100,00	100,00	100,00
Dolnośląskie	99,15	99,24	99,87	100,99	101,35	102,19	102,72	102,09	102,44	102,67
Kujawsko-pomorskie	85,39	85,88	86,45	86,66	86,23	86,52	86,78	86,32	87,42	88,06
Lubelskie	90,09	90,74	90,35	90,35	89,51	89,46	89,27	88,48	88,59	89,34
<i>Lubuskie</i>	<i>85,31</i>	<i>85,94</i>	<i>85,11</i>	<i>85,97</i>	<i>86,38</i>	<i>87,41</i>	<i>87,65</i>	<i>87,78</i>	<i>88,07</i>	<i>87,56</i>
Łódzkie	89,71	90,48	90,60	90,50	91,46	91,61	91,65	91,87	92,46	93,10
Małopolskie	92,08	92,36	92,16	92,28	93,84	94,75	95,65	96,26	97,73	99,24
Mazowieckie	124,68	123,95	123,37	123,30	122,87	122,11	121,84	122,04	120,78	119,55
Opolskie	89,58	89,85	89,67	90,69	91,23	91,51	91,59	90,58	90,99	91,84
Podkarpackie	54,85	85,67	86,00	86,47	86,27	86,41	86,02	85,70	85,87	86,33
Podlaskie	88,21	89,04	89,05	88,65	88,43	88,43	89,06	88,59	88,76	89,68
Pomorskie	97,39	97,86	98,27	99,19	98,56	98,60	98,32	98,18	98,35	98,37
Śląskie	104,41	102,81	103,74	102,26	101,58	100,17	99,15	99,93	100,05	98,97
Świętokrzyskie	86,42	86,97	86,52	85,91	86,35	85,70	86,51	86,15	86,58	86,84
Warmińsko-mazurskie	84,13	84,87	84,90	85,33	85,06	85,31	85,00	84,01	84,07	85,57
Wielkopolskie	91,12	91,17	91,19	90,58	90,67	91,58	91,92	91,53	91,45	91,39
Zachodniopomorskie	89,34	90,05	90,15	90,07	90,25	90,86	90,83	90,55	91,04	91,17

Źródło: opracowanie własne na podstawie tab. 1.

85,94% przeciętnego wynagrodzenia w Polsce i były nadal jednymi z najniższych w Polsce. W 2013 roku wynagrodzenia w województwie lubuskim stanowiły 85,11% przeciętnego wynagrodzenia w Polsce, a w roku 2014 85,97%. W 2015 roku wynagrodzenia w województwie lubuskim stanowiły 86,38% przeciętnego wynagrodzenia w Polsce, w 2016 roku 87,41%, w roku 2017 87,65% w 2018 roku 87,78%, w 2019 roku 88,07%, natomiast w roku 2020 87,56%.

3. Wynagrodzenia w sekcjach gospodarki narodowej

W dalszej części przeprowadzona została analiza i ocena zróżnicowania przeciętnych miesięcznych nominalnych wynagrodzeń brutto w sekcjach gospodarki narodowej w województwie lubuskim. Dane dotyczące tego zróżnicowania w latach 2011-2020 przedstawiono w tab. 3. Analizy ujawniły, że w analizowanym okresie występowało znaczne zróżnicowanie przeciętnych wynagrodzeń w sekcjach gospodarki narodowej w tym województwie. Najwyższe przeciętne wynagrodzenia odnotowano w sekcji „informacja i komunikacja”. W 2011 roku kształtowały się one na poziomie 4216,53 zł, w 2014 roku wzrosły do 4527,69 zł, w 2017 roku do 6615,82 zł, a w 2020 roku do 7886,92 zł. Specjalistyczna wiedza i duży odsetek ludzi z wyższym wykształceniem wpływały na taki poziom wynagrodzeń. Wysokie wynagrodzenia zaobserwowano także w sekcji „administracja publiczna i obrona narodowa”. W 2011 roku kształtowały się one na poziomie 4078,32 zł, w 2014 roku wzrosły do 4458,28 zł, w 2017 roku wyniosły 5053,02 zł, w 2020 roku zaś wzrosły do poziomu 6237,23 zł. Województwo lubuskie ma dwie stolice – w Gorzowie Wielkopolskim i Zielonej Górze, co miało wpływ na wysoki poziom wynagrodzeń. Również wysokie wynagrodzenia odnotowano w sekcji „działalność finansowa i ubezpieczeniowa”. W 2011 roku płace w tej sekcji kształtowały się na poziomie 3793,16 zł, w 2014 roku wzrosły do 4131,20 zł, w 2017 roku do 4549,02 zł, w 2020 roku zaś do 5434,24 zł. Sekcja ta w województwie lubuskim bardzo dynamicznie się rozwijała, bowiem wraz z rozwojem i powstawaniem nowych przedsiębiorstw wzrastało zapotrzebowanie na usługi finansowo-ubezpieczeniowe. Najniższe natomiast wynagrodzenia w całym analizowanym okresie odnotowano w sekcji „zakwaterowanie i gastronomia”. W 2011 roku kształtowały się na poziomie 1741,81 zł, w 2014 roku wzrosły do 1996,06 zł, w 2017 roku do 2468,78 zł, a w 2020 roku do 3049,23 zł. Niska atrakcyjność turystyczna i gospodarcza tego województwa była przyczyną tego, że płace w tej sekcji były niskie. Niskie wynagrodzenia zaobserwowano także w sekcji „pozostała działalność usługowa”. W 2011 roku kształtowały się na poziomie 2241,80 zł, w 2014 roku wzrosły do 2492,19 zł, w 2017 roku do 2896,20 zł, a w 2020 roku do poziomu 3403,00 zł. W pozostałych sekcjach wynagrodzenia były na zbliżonym poziomie.

Tabela 3. Przeciętne miesięczne wynagrodzenia brutto w województwie lubuskim w latach 2011-2020 (w zł)

Wyszczególnienie	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Ogółem	2903,70	3034,01	3114,69	3247,04	3375,72	3541,91	3754,54	4029,14	4333,15	4576,02
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo	3788,54	4189,15	4104,73	4319,38	4500,92	4640,83	4751,61	5131,70	5235,92	5332,36
Przemysł	2952,85	3124,71	3203,20	3357,39	3509,62	3703,20	4006,24	4324,52	4637,41	4813,05
Budownictwo	2212,36	3089,21	2280,26	2410,44	2541,67	2683,15	2838,42	3110,87	3404,07	3529,22
Handel, naprawa pojazdów	2200,41	2295,94	2371,00	2465,38	2582,30	2768,25	2998,40	3247,82	3578,56	3812,30
Transport i gospodarka magazynowa	2417,01	2492,82	2565,23	2540,58	2701,32	2882,72	3051,82	3284,34	3429,91	3526,45
Zakwaterowanie i gastronomia	1741,81	1849,62	1911,03	1996,06	2147,70	2201,82	2468,78	2607,41	2829,53	3049,23
Informacja i komunikacja	4216,53	4250,41	4307,75	4527,69	4950,64	5136,59	6615,82	6573,89	7502,93	7886,92
Działalność finansowa i ubezpieczeniowa	3793,16	3847,65	4023,71	4131,20	4307,06	4448,37	4549,42	5026,14	5227,53	5434,24
Obsługa rynku nieruchomości	3283,58	3374,19	3438,70	3593,88	3642,65	3804,51	3993,91	4101,24	4301,18	4491,63
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna	3253,66	3257,12	3391,14	3514,61	3624,34	4010,55	3576,30	3895,08	4133,49	4537,96
Administracja publiczna i obrona narodowa	4078,32	4160,23	4293,73	4458,28	4523,54	4824,01	5053,02	5327,74	5737,22	6237,23
Edukacja	3410,36	3625,88	3766,60	3860,31	3955,67	3995,37	4062,77	4364,44	4741,35	5129,16
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna	3059,57	3105,31	3153,76	3268,74	3374,56	3543,28	3813,78	4174,55	4539,89	4916,98
Pozostała działalność usługowa	2241,80	2313,49	2492,19	2492,19	2741,86	2858,00	2896,20	3093,98	3132,67	3403,00

Źródło: opracowanie własne na podstawie: (Rocznik Statystyczny Województwa Lubuskiego, 2012 s. 171; 2013 s. 175; 2014, s. 157, 2015, s. 158, 2016, s. 160; 2017, s. 160; 2018, s. 160; 2019, s. 162; 2020, s. 56; 2021, s. 56).

Tabela 4. Wskaźniki statystyczne przeciętnych miesięcznych wynagrodzeń brutto w województwie lubuskim w latach 2011-2020

Wyszczególnienie	Średnie wynagrodzenie	Odchylenie standardowe	Współczynnik zmienności (w %)
2011	2903,70	753,08	25,94
2012	3034,01	736,29	24,27
2013	3114,69	775,41	24,90
2014	3247,04	819,77	25,25
2015	3375,72	839,46	24,87
2016	3541,91	866,39	24,46
2017	3754,54	1059,84	28,23
2018	4029,14	1044,51	25,92
2019	4333,15	1186,35	27,38
2020	4576,02	1245,25	27,21

Źródło: obliczenia własne na podstawie tab. 3.

Wzrost średniego wynagrodzenia następował w całym analizowanym okresie i był wyższy od poziomu inflacji. Średnie wynagrodzenie w 2011 roku wynosiło 2903,70 zł, w 2012 roku 3034,01 zł, w 2014 roku 3247,04, w 2016 roku 3541,91 zł, w 2018 roku 4029,14 zł, w 2020 roku zaś wzrosło do 4576,02 zł (tab. 4). Wpływ na to miały dobrze rozwijające się duże miasta, jak Zielona Góra i Gorzów Wielkopolski. Dzięki poczynionym inwestycjom zagranicznym płace w tej sferze wzrastały. Wysokie wynagrodzenia otrzymywali dyrektorzy do spraw finansowych, sprzedaży i produkcji. Również pracownicy niższego szczebla byli dobrze opłacani. Odchylenie standardowe od średniej w 2011 roku wynosiło 753,08 zł, w 2012 roku 736,29 zł, w 2014 roku 819,77 zł, w 2016 roku 866,39 zł, w 2018 roku 1044,51 zł, a w 2020 roku 1245,25 zł. W całym badanym okresie odchylenie standardowe wzrastało. Występowały coraz większe dysproporcje i różnice płacowe. Współczynnik zmienności w 2011 roku wyniósł 25,94%, w 2012 roku 24,27%, w 2016 roku 24,46%, w 2018 roku 25,92%. Na koniec 2020 roku wskaźnik zmienności wynagrodzeń wynosił 27,21% i w całym analizowanym okresie charakteryzował się przeciętną zmiennością.

4. Odchylenia od przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia brutto

Przeprowadzone analizy dowodzą, że w latach 2011-2020 występowało istotne zróżnicowanie przeciętnych wynagrodzeń w różnych sekcjach gospodarki narodowej w porównaniu z przeciętnym wynagrodzeniem w województwie lubuskim (tab. 5). W 2011 roku najwyższe przeciętne wynagrodzenia odnotowano w sekcji „informacja i komunikacja”. Wynagrodzenia w tej sekcji w stosunku do przecięt-

Tabela 5. Odchylenia od przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia brutto w województwie lubuskim w latach 2011-2020 (w zł)

Wyszczególnienie	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Ogółem	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo	+884,84	+1155,14	+990,04	+1072,34	+1125,20	+1098,92	+997,07	+1102,56	+902,77	+756,34
Przemysł	+49,15	+90,70	+88,51	+110,35	+133,90	+161,29	+251,70	+295,38	+304,26	+237,03
Budownictwo	-691,34	+55,20	-834,43	-836,60	-834,05	-858,76	-916,12	-918,27	-929,08	-1046,80
Handel, naprawa pojazdów	-703,29	-738,07	-743,69	-781,66	-793,42	-773,66	-756,14	-781,32	-754,59	-763,72
Transport i gospodarka magazynowa	-486,69	-541,19	-549,46	-706,46	-674,40	-659,19	-702,72	-744,80	-903,24	-1049,57
Zakwaterowanie i gastronomia	-1161,89	-1184,39	-1203,66	-1250,98	-1228,02	-1340,09	-1285,76	-1421,73	-1503,62	-1526,79
Informacja i komunikacja	+1312,83	+1216,40	+1193,06	+1280,65	+1574,92	+1594,68	+2861,28	+2544,75	+3169,78	+3310,90
Działalność finansowa i ubezpieczeniowa	+889,46	+813,64	+909,02	+884,16	+931,34	+906,46	+794,88	+997,00	+894,38	+858,22
Obsługa rynku nieruchomości	+379,88	+340,18	+324,01	+346,84	+266,93	+262,60	+239,37	+72,10	-31,97	-84,39
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna	+349,96	+223,11	+276,45	+267,57	+248,62	+468,64	-178,24	-134,06	-199,66	-38,06
Administracja publiczna i obrona narodowa	+1174,62	+1126,22	+1179,04	+1211,24	+1147,82	+1282,10	+1298,48	+1298,60	+1404,07	+1661,21
Edukacja	+506,66	+591,87	+651,91	+613,27	+579,95	+453,46	+308,23	+335,30	+408,20	+553,14
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna	+155,87	+71,30	+39,07	+21,70	-1,16	+1,37	+59,24	+145,41	+206,74	+340,96
Pozostała działalność usługowa	-661,90	-720,52	-622,50	-754,85	-633,86	-683,91	-858,34	-935,16	-1200,48	-1173,02

Źródło: opracowanie własne na podstawie tab. 3.

nego wynagrodzenia były wyższe w 2011 roku o 1312,83 zł, w 2014 roku o 1280,65 zł, w 2017 roku o 2861,28 zł, a w 2020 roku o 3310,90 zł. Branża informatyczna ze względu na znaczenie gospodarcze zawsze była dobrze wynagradzana. Również duże różnice zaobserwowano w administracji publicznej i obronie narodowej. W 2011 roku płace były wyższe od przeciętnego wynagrodzenia o 1174,62 zł, w 2014 roku o 1211,24 zł, w 2017 roku o 1298,48 zł, a w 2020 roku o 1661,21 zł. Na taki poziom płac wpłynął wzrost znaczenia obrony narodowej. Stosunkowo duże różnice płacowe w porównaniu z przeciętnym wynagrodzeniem w województwie zaobserwowano także w działalności finansowej i ubezpieczeniowej. W 2011 roku płace były tam wyższe od przeciętnego wynagrodzenia o 889,46 zł, w 2014 roku o 884,16 zł, w 2017 roku o 794,88 zł, a w 2020 roku o 858,22 zł. Natomiast w zakwaterowaniu i gastronomii wystąpiły najniższe przeciętne wynagrodzenia w porównaniu z przeciętnym wynagrodzeniem w województwie – różnica wynosiła w 2011 roku 1161,89 zł, w 2014 roku 1250,98 zł, w 2017 roku 1285,76 zł, a w 2020 roku 1526,79 zł. Również w sekcji „pozostała działalność usługowa” wystąpiły niskie przeciętne wynagrodzenia w porównaniu z przeciętnym wynagrodzeniem w województwie – różnica wynosiła w 2011 roku 661,90 zł, w 2014 roku 754,85 zł, w 2017 roku 858,34 zł, a w 2020 roku 1173,02 zł. W pozostałych sekcjach przeciętne wynagrodzenia w porównaniu z przeciętnym wynagrodzeniem w województwie lubuskim kształtowały się na zbliżonym poziomie. Taka sytuacja w przeciętnych wynagrodzeniach w sekcjach gospodarki narodowej w porównaniu z przeciętnym wynagrodzeniem w województwie utrzymywała się do końca 2020 roku.

5. Dynamika wzrostu przeciętnych miesięcznych wynagrodzeń brutto w sekcjach gospodarki narodowej w województwie lubuskim

W toku dalszej analizy zaprezentowano także dynamikę przeciętnych miesięcznych nominalnych wynagrodzeń brutto w sekcjach gospodarki narodowej w województwie lubuskim w latach 2011-2020, przyjmując rok poprzedni jako 100 (tab. 6). Z danych w tej tabeli wynika, że wystąpiło dość istotne zróżnicowanie tempa wzrostu przeciętnych wynagrodzeń. W 2011 roku przeciętne wynagrodzenia brutto

Tabela 6. Dynamika wzrostu przeciętnych miesięcznych wynagrodzeń brutto w województwie lubuskim w latach 2011-2020 (w %); rok poprzedni = 100

Wyszczególnienie	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
OGÓŁEM	105,38	104,49	102,66	104,25	103,96	104,92	106,00	107,31	107,55	105,60
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo	113,51	110,57	97,98	105,23	104,20	103,11	102,39	108,00	102,03	101,84
Przemysł	105,52	105,82	102,51	104,81	104,53	105,52	108,18	107,94	107,24	103,79
Budownictwo	103,15	139,63	73,81	105,71	105,44	105,57	105,79	109,60	109,43	103,68
Handel, naprawa pojazdów	106,66	104,34	103,27	103,98	104,74	107,20	108,31	108,32	110,18	106,53
Transport i gospodarka magazynowa	105,18	103,14	102,90	99,04	106,33	106,72	105,87	107,62	104,43	102,81
Zakwaterowanie i gastronomia	104,72	106,19	103,32	104,45	107,60	102,52	112,12	105,62	108,52	107,76
Informacja i komunikacja	112,09	100,80	101,35	105,11	109,34	103,76	128,80	99,37	114,13	105,12
Działalność finansowa i ubezpieczeniowa	106,90	101,44	104,58	102,67	104,26	103,28	102,27	110,48	104,01	103,95
Obsługa rynku nieruchomości	107,62	102,76	101,91	104,51	101,36	104,44	104,98	102,69	104,88	104,43
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna	98,28	100,11	104,11	103,64	103,12	110,66	89,17	108,91	106,12	109,79
Administracja publiczna i obrona narodowa	105,79	102,01	103,21	103,83	101,46	106,64	104,75	105,44	107,69	108,72
Edukacja	106,54	106,32	103,88	102,49	102,47	101,00	101,69	107,43	108,64	108,18
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna	102,79	101,49	101,56	103,65	103,24	105,00	107,63	109,46	108,75	108,31
Pozostała działalność usługowa	103,08	103,20	107,72	100,00	110,02	104,24	101,34	106,83	101,25	108,63

Źródło: opracowanie własne na podstawie tab. 3.

ogółem wzrosły o 5,38%, w niektórych spadły o 1,72% (działalność profesjonalna, naukowa i techniczna), w innych zaś wzrosły aż o 13,51% (rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo) i o 12,09% (informacja i komunikacja). W 2014 roku natomiast wystąpiły nieco mniejsze różnice – przy wzroście przeciętnych wynagrodzeń brutto ogółem o 4,25% w transporcie i gospodarce magazynowej spadły o 0,96%, a w budownictwie wzrosły o 5,71%. Jeszcze większe różnice notowano w latach 2016-2020. Mimo że przeciętne wynagrodzenia w województwie według sekcji gospodarki narodowej w 2017 roku wzrosły o 6,00%, to w działalności profesjonalnej, naukowej i technicznej spadły o 10,83%, w innych zaś wzrosły o 28,80% (informacja i komunikacja). W 2020 roku, gdy przeciętne wynagrodzenia nominalne brutto ogółem wzrosły o 5,60%, to w rolnictwie, leśnictwie, łowiectwie i rybactwie wzrosły o 1,84%, a w działalności profesjonalnej, naukowej i technicznej o 9,79%. Porównując dynamikę wzrostu przeciętnych wynagrodzeń brutto według sekcji gospodarki narodowej w latach 2011-2015, nietrudno zauważyć, iż we wszystkich sekcjach osiągnęte tempo wzrostu w latach 2011-2015 było niższe niż w latach 2016-2020. O skali przyspieszenia dynamiki wzrostu przeciętnych miesięcznych wynagrodzeń brutto w tym okresie świadczył fakt, że w 2018 roku we wszystkich działach gospodarki narodowej w województwie osiągnięto wysoką dynamikę wzrostu wynagrodzeń brutto. Zmienność dynamiki wzrostu wynagrodzeń powodowała, że w dłuższym czasie dynamika wzrostu wynagrodzeń między sekcjami gospodarki narodowej w województwie lubuskim w wielu przypadkach się wyrównywała.

6. Dynamika wzrostu przeciętnych miesięcznych wynagrodzeń brutto w sekcjach gospodarki narodowej w Polsce

W toku dalszej analizy uwzględniono także dynamikę wzrostu przeciętnych miesięcznych nominalnych wynagrodzeń brutto według sekcji w Polsce w latach 2013-2020, przyjmując rok poprzedni jako 100 (tab. 7). Z danych w tej tabeli wynika, że wystąpiły dość istotne nierówności i zróżnicowanie tempa wzrostu przeciętnych wynagrodzeń. W 2013 roku przeciętne wynagrodzenia brutto ogółem wzrosły o 3,65%, w pozostałej działalności usługowej wzrosły one o 13,16%, a w rolnictwie, leśnictwie, łowiectwie i rybactwie wzrosły tylko o 0,75%. Stopa inflacji w 2013 roku wyniosła 0,9%. W 2014 roku wystąpiły większe różnice – przy wzroście przeciętnych wynagrodzeń brutto ogółem o 3,22 w rolnictwie, leśnic-

Tabela 7. Dynamika wzrostu przeciętnych miesięcznych wynagrodzeń brutto według sekcji w Polsce w latach 2013-2020 (w %); rok poprzedni = 100

Wyszczególnienie	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Ogółem	103,65	103,22	103,46	103,69	105,71	107,15	107,19	106,22
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo	100,75	105,10	104,20	102,77	100,68	108,82	105,15	102,70
Przemysł	104,55	103,00	102,75	103,21	106,19	107,17	106,81	105,03
Budownictwo	101,40	103,65	103,71	104,08	106,13	107,78	107,27	104,77
Handel, naprawa pojazdów samochodowych	103,39	104,20	104,74	105,89	107,47	108,04	108,12	105,47
Transport i gospodarka magazynowa	102,92	103,56	102,82	102,36	105,86	106,77	106,20	103,78
Zakwaterowanie i gastronomia	104,33	104,36	103,76	106,47	108,60	105,36	107,85	102,88
Informacja i komunikacja	104,50	104,18	104,08	105,60	105,79	107,91	104,73	107,25
Działalność finansowa i ubezpieczeniowa	102,74	100,66	105,11	102,27	106,15	106,61	104,79	104,88
Obsługa rynku nieruchomości	103,02	102,88	103,40	103,63	107,11	104,89	105,01	104,82
Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe zabezpieczenia społeczne	102,94	103,08	102,72	105,32	99,86	110,34	107,61	108,34
Edukacja	104,23	102,71	102,95	101,02	101,92	105,24	108,56	108,64
Ochrona zdrowia i pomoc społeczna	102,24	102,43	103,17	105,22	106,76	110,20	109,77	108,10
Pozostała działalność usługowa	103,31	103,31	102,35	106,50	101,95	109,71	101,83	106,54

Źródło: opracowanie i obliczenia własne na podstawie: (Rocznik Statystyczny Rzeczypospolitej Polskiej, 2014, s. 270; 2015, s. 272; 2016, s. 272; 2017, s. 270; 2018, s. 273-274; 2019, s. 273-274; 2020, s. 274-275; 2021, s. 273-274).

twie, łowiectwie i rybactwie wzrosły o 5,10%, a w działalności finansowej i ubezpieczeniowej wzrosły tylko o 0,66%. W 2015 roku przeciętne wynagrodzenia brutto ogółem wzrosły o 3,46%, w działalności finansowej i ubezpieczeniowej wzrosły o 5,11%, a w pozostałej działalności usługowej wzrosły tylko o 0,75%. W 2015 roku wystąpiła inflacja i wyniosła 0,9%. Mniejsze różnice notowano w latach 2016-2020. Przeciętne wynagrodzenia w Polsce w 2017 roku wzrosły o 5,71%. W zakwaterowaniu i gastronomii wzrosły o 8,60%, a w innych sekcjach spadły o 0,14% (administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe zabezpieczenia społeczne). Stopa inflacji w 2017 roku wyniosła 2,0%. W 2019 roku, gdy przeciętne miesięczne wynagrodzenia brutto ogółem wzrosły o 7,19%, w ochronie zdrowia i w sektorze pomocy społecznej wzrosły o 9,77%, a w pozostałej działalności usługowej wzrosły tylko o 1,83%. Stopa inflacji w 2019 roku wyniosła 2,3%. W 2020 roku, gdy przeciętne miesięczne wynagrodzenia brutto ogółem wzrosły o 6,22%, w administracji publicznej i obronie narodowej i w sektorze obowiązkowych zabezpieczeń społecznych wzrosły o 8,34%, a w rolnictwie, leśnictwie, łowiectwie i rybactwie wzrosły tylko o 2,70%. Stopa inflacji w 2020 roku wyniosła 3,4%. Porównując dynamikę wzrostu przeciętnych wynagrodzeń brutto między sekcjami w Polsce w latach 2013-2020, nietrudno zauważyć, iż we wszystkich sekcjach osiągnięte tempo wzrostu w latach 2013-2016 było niższe niż w latach 2017-2020. O skali przyspieszenia dynamiki wzrostu przeciętnych miesięcznych wynagrodzeń brutto w tym okresie świadczył fakt, że w 2019 roku we wszystkich sekcjach w Polsce osiągnięto wysoką dynamikę wzrostu. Zmienność dynamiki wzrostu wynagrodzeń powodowała, że w dłuższym czasie dynamika wzrostu wynagrodzeń między sekcjami gospodarki narodowej w Polsce w wielu przypadkach się wyrównywała. Z okresu na okres występowały duże nierówności we wzroście wynagrodzeń. W analizowanym czasie dynamika wzrostu przeciętnych miesięcznych wynagrodzeń brutto według sekcji w Polsce była wyższa niż stopa inflacji, aczkolwiek inflacja rosła.

7. Zakończenie

Wynagrodzenia w województwie lubuskim w latach 2011-2020 porównaniu z wynagrodzeniami w innych województwach w Polsce były jednymi z najniższych. Województwo lubuskie charakteryzowało się dużym zróżnicowaniem wynagrodzeń. Najwyższe wynagrodzenia zanotowano w sekcji informacji i komunikacji. Również wysokie wynagrodzenia były w administracji publicznej i obronie narodowej. Obrona narodowa stała się jedną z głównych gałęzi gospodarki narodowej, a wydatki na obronę narodową wzrastały. W sekcji „działalność finansowa i ubezpieczeniowa” także odnotowano wysokie wynagrodzenia. Najniższe wynagrodzenia wystąpiły w zakwaterowaniu i gastronomii ze względu na małą atrakcyjność regionu lubuskiego. Nawet bliskość granicy z Niemcami nie przyczyniała się do wyższego poziomu wynagrodzeń. Jak wynika z przeprowadzonej analizy zróżnicowania płac w województwie lubuskim, coraz częściej wyraźnie widać działanie praw wolnego rynku. Płace są zależne od sytuacji, jaka występuje w gospodarce, oraz poziomu konkurencyjności regionów. W regionie lubuskim na poziom wynagrodzeń istotny wpływ miała lokalizacja zakładów oraz to, czy pracuje się w największych miastach tego regionu. W regionie lubuskim najwyższe płace oferowały Zielona Góra oraz Gorzów Wielkopolski. W sekcjach gospodarki narodowej występowało duże zróżnicowanie wynagrodzeń. Liczyła się fachowa wiedza, wykształcenie, zakres obowiązków oraz zakres odpowiedzialności. Województwo lubuskie charakteryzujące się małą koncentracją działalności gospodarczej oraz umiejscowieniem terenowych organów administracji państwowej należało do województw o niskim poziomie wynagrodzeń. Wysokość płac w poszczególnych sekcjach w województwie lubuskim różniła się dość znacznie, a wynagrodzenia w województwie lubuskim były jednymi z niższych.

Literatura

- Becker, G. S. (1997). *Job market: Europe doesn't have anything to boast about*. New York: American Economic Review.
- Borkowska, S. (1994). *Prawo do wynagrodzenia godziwego a negocjowanie*. W: *Prawo do płacy godziwej*. Warszawa: IPISS.
- Jacukowicz, Z. (1999). *Systemy wynagrodzeń*. Warszawa: Polska Fundacja Promocji Kadr.

- Jarmołowicz, W. (1992). Problemy teorii i polityki płac w gospodarce rynkowej. W: W. Jarmołowicz, J. Orczyk (red.), *Od i do gospodarki rynkowej. Problemy teorii i polityki gospodarczej. Wydanie specjalne z okazji jubileuszu Profesora Wacława Wilczyńskiego*. Poznań: Wydawnictwo AE w Poznaniu.
- Jarmołowicz, W. (1994). Rynek a płace. Problemy i dylematy teorii i polityki płac. W: W. Balicki (red.), *Gospodarcze problemy transformacji ustrojowej*. Poznań: Wydawnictwo AE w Poznaniu.
- Jarmołowicz, W. i Knapińska, M. (2005). *Polityka państwa na rynku pracy w warunkach transformacji i integracji gospodarczej*. Poznań: Wydawnictwo AE w Poznaniu.
- Jarmołowicz, W. i Knapińska, M. (2007). Wynagrodzenia za pracę i ich rola w motywowaniu do pracy. W: W. Jarmołowicz (red.), *Gospodarowanie pracą we współczesnym przedsiębiorstwie. Teoria i polityka*. Poznań: Wydawnictwo Forum Naukowe.
- Meller, J. (1993). Siła robocza i praca w gospodarce rynkowej. *Polityka Społeczna*, (8).
- Pocztowski, A. (1998). *Zarządzanie zasobami ludzkimi. Zarys problematyki i metod*. Kraków: Antykwa.
- Rocznik Statystyczny Województwa Lubuskiego. (2012). Zielona Góra: Wyd. US w Zielonej Górze.
- Rocznik Statystyczny Województwa Lubuskiego. (2013). Zielona Góra: Wyd. US w Zielonej Górze.
- Rocznik Statystyczny Województwa Lubuskiego. (2014). Zielona Góra: Wyd. US w Zielonej Górze.
- Rocznik Statystyczny Województwa Lubuskiego. (2015). Zielona Góra: Wyd. US w Zielonej Górze.
- Rocznik Statystyczny Województwa Lubuskiego. (2016). Zielona Góra: Wyd. US w Zielonej Górze.
- Rocznik Statystyczny Województwa Lubuskiego. (2017). Zielona Góra: Wyd. US w Zielonej Górze.
- Rocznik Statystyczny Województwa Lubuskiego. (2018). Zielona Góra: Wyd. US w Zielonej Górze.
- Rocznik Statystyczny Województwa Lubuskiego. (2019). Zielona Góra: Wyd. US w Zielonej Górze.
- Rocznik Statystyczny Województwa Lubuskiego. (2020). Zielona Góra: Wyd. US w Zielonej Górze.
- Rocznik Statystyczny Województwa Lubuskiego. (2021). Zielona Góra: Wyd. US w Zielonej Górze.
- Rocznik Statystyczny Województw. (2012). Warszawa: Wyd. GUS w Warszawie.
- Rocznik Statystyczny Województw. (2013). Warszawa: Wyd. GUS w Warszawie.
- Rocznik Statystyczny Województw. (2014). Warszawa: Wyd. GUS w Warszawie.
- Rocznik Statystyczny Województw. (2015). Warszawa: Wyd. GUS w Warszawie.
- Rocznik Statystyczny Województw. (2016). Warszawa: Wyd. GUS w Warszawie.
- Rocznik Statystyczny Województw. (2017). Warszawa: Wyd. GUS w Warszawie.
- Rocznik Statystyczny Województw. (2018). Warszawa: Wyd. GUS w Warszawie.
- Rocznik Statystyczny Województw. (2019). Warszawa: Wyd. GUS w Warszawie.
- Rocznik Statystyczny Województw. (2020). Warszawa: Wyd. GUS w Warszawie.
- Rocznik Statystyczny Województw. (2021). Warszawa: Wyd. GUS w Warszawie.
- Rocznik Statystyczny Rzeczypospolitej Polskiej. (2014). Warszawa: Wyd. GUS w Warszawie.
- Rocznik Statystyczny Rzeczypospolitej Polskiej. (2015). Warszawa: Wyd. GUS w Warszawie.
- Rocznik Statystyczny Rzeczypospolitej Polskiej. (2016). Warszawa: Wyd. GUS w Warszawie.
- Rocznik Statystyczny Rzeczypospolitej Polskiej. (2017). Warszawa: Wyd. GUS w Warszawie.
- Rocznik Statystyczny Rzeczypospolitej Polskiej. (2018). Warszawa: Wyd. GUS w Warszawie.
- Rocznik Statystyczny Rzeczypospolitej Polskiej. (2019). Warszawa: Wyd. GUS w Warszawie.
- Rocznik Statystyczny Rzeczypospolitej Polskiej. (2020). Warszawa: Wyd. GUS w Warszawie.
- Rocznik Statystyczny Rzeczypospolitej Polskiej. (2021). Warszawa: Wyd. GUS w Warszawie.
- Romanow, B. (1997). *Historia myśli ekonomicznej w zarysie*. Poznań: Wydawnictwo Akademii Ekonomicznej w Poznaniu.
- Spychalski, G. B. (1999). *Zarys historii myśli ekonomicznej*. Warszawa-Łódź: Wydawnictwo Naukowe PWN.

Diversification of Salaries in the Lubuskie Voivodeship

Abstract: The aim of the article is to assess differences in salaries levels in the Lubuskie Voivodeship between 2011 and 2020. The average monthly nominal gross wages and salaries were used to assess the differences. On the basis of these data, using statistical methods, deviations from the average gross remuneration in the province, the growth dynamics of the average monthly gross nominal remuneration as well as the standard deviation and coefficient of variation in the Lubuskie Voivodeship were calculated. Statistical data published in the Statistical Yearbooks of the Statistical Office in Zielona Góra for the years 2011-2020 were used to carry out the analysis and evaluation.

Keywords: salaries, wages, region, sections of the national economy.
